

FUTJA E PRAKTIKËS SË TRANZICIONIT TË GJELBËR TË DREJTË NË TIRANË PËR TË MBËSHTETUR PROCESIN E ANËTARËSIMIT TË SHQIPËRISË NË BE

Një tranzicion i gjelbër i drejtë i referohet procesit të kalimit drejt një ekonomie më të qëndrueshme dhe me pak karbon, duke siguruar që ndikimet mjedisore, sociale dhe ekonomike të këtij tranzicioni të jenë të drejta. Ky koncept nuk i jep përparësi vetëm mbrojtjes së mjedisit, por edhe të drejtave të punëtorëve, komuniteteve të marginalizuara dhe grupeve vulnerabël.

Ndërsa Shqipëria kërkon të harmonizohet me standardet e BE-së si pjesë e procesit të saj të anëtarësimit, Bashkia e Tiranës mund të luajë një rol kyç në prezantimin dhe promovimin e parimeve të tranzicionit të gjelbër të drejtë. Një tranzicion i drejtë i gjelbër duhet të krijojë mundësi të reja ekonomike, veçanërisht për punëtorët në sektorët që janë të cënueshëm ndaj politikave klimatike, si ndërtimi, prodhimi dhe transporti

Bashkia e Tiranës mund të marrë kryesimin në zhvillimin e një Programi për Punët e Gjelbra dhe Ristrukturimin e Forcës së Punës. Kjo iniciativë do të përqendrohet në bashkëpunimin me institucionet arsimore dhe kompanitë private për të ofruar programe trajnimi në energji të rinovueshme, efikasitet energjetik dhe praktika ndërtimi të qëndrueshme. Mund të krijohen qendra trajnimi profesionale të fokusuar në rritjen e aftësive të punëtorëve në teknologjitë e qëndrueshme, duke përfshirë instalimin e paneleve diellore, përmirësimin e ndërtesave me efikasitet energjetik dhe mirëmbajtjen e automjeteve elektrike (EV). Bashkia gjithashtu mund të ofrojë stimuj financiarë, si ulje taksash, për kompanitë që investojnë në krijimin e vendeve të punës të gjelbra dhe që ofrojnë punësim për punëtorët e ritrajnuar.

Urbanizimi i shpejtë i Tiranës ka sjellë një kërkesë të madhe për strehim, me shumë banorë që jetojnë në ndërtesa joefikase në aspektin energjetik, të cilat kontribuojnë në kosto të larta energjie dhe rritje të emetimeve të karbonit. Si pjesë e një tranzicioni të drejtë të gjelbër, bashkia duhet të përqendrohet në projekte për strehim të përballueshëm dhe efikas energjetikisht, që adresojnë si çështjet mjedisore ashtu edhe barazinë sociale. Aksionet kyçe përfshijnë rikonstruktimin e ndërtesave të vjetra me izolim, dritare me xhama të dyfishtë dhe sisteme moderne të ngrohjes për të ulur konsumimin e energjisë; bashkëpunimin me zhvilluesit për të siguruar që projektet e reja të strehimit të përballueshëm të përmbushin standardet energjetike të BE-së; dhe zbatimin e një Programi të Subsidimit të Energjisë së Gjelbër që ofron ndihmë financiare për familjet me të ardhura të ulëta për instalimin e pajisjeve të energjisë së rinovueshme, si panelet diellore, duke ulur si kostot e tyre të energjisë ashtu edhe gjurmën e tyre të karbonit.

Një element kyç i tranzicionit të gjelbër të drejtë është sigurimi që të gjithë qytetarët, veçanërisht grupet e margjinalizuara, të kenë një zë në veprimet klimatike. Bashkia e Tiranës mund të prezantojë Programe për Veprim Klimatik Gjithëpërfshirës që angazhojnë aktivisht qytetarët në zhvillimin dhe zbatimin e politikave klimatike. Një politikë e parë mund të jetë krijimi i një Fondi për Veprim Klimatik, i cili mbështet projekte mjedisore të udhëhequra nga organizatat e komunitetit, veçanërisht ato që punojnë me popullata vulnerabël. Një politikë e dytë mund të përfshijë nisjen e fushatave të ndërgjegjësimit që edukojnë banorët për përfitimet e jetesës së qëndrueshme, efikasitetit energjetik dhe transportit të gjelbër, duke siguruar që veprimi klimatik të jetë i arritshëm dhe i kuptuar nga të gjithë.

Bashkia e Tiranës ka një mundësi unike për të udhëhequr procesin e anëtarësimit të Shqipërisë në BE duke zbatuar një tranzicion të drejtë të gjelbër që është në përputhje me standardet mjedisore dhe sociale të BE-së. Duke u fokusuar në krijimin e vendeve të punës të gjelbra, strehimin energjetikisht efikas, mobilitetin e qëndrueshëm dhe veprimin gjithëpërfshirës klimatik, Tirana mund të adresojë si sfidat e saj mjedisore ashtu edhe pabarazitë sociale të përkeqësuar nga urbanizimi i shpejtë. Këto iniciativa jo vetëm që do të mbështesin ambiciet e Shqipërisë për anëtarësim në BE, por gjithashtu do ta pozicionojnë Tiranën si një model për zhvillim të të drejtë urban në Ballkanin Perëndimor.